

# Spis treści

|                                                                                                      |    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|
| Wstęp .....                                                                                          | 9  |    |
| Część pierwsza                                                                                       |    |    |
| Wprowadzenie w problematykę adopcji                                                                  |    |    |
| Rozdział I                                                                                           |    |    |
| Przysposobienie w literaturze naukowej<br>oraz popularnej .....                                      |    | 19 |
| 1.1. Stan badań nad adopcją przedstawiony w publikacjach<br>o charakterze monograficznym .....       | 20 |    |
| 1.2. Wyniki badań zaprezentowane w najważniejszych artykułach<br>poświęconych adopcji .....          | 22 |    |
| 1.2.1. Dziecko adopcyjne .....                                                                       | 23 |    |
| 1.2.2. Rodzice biologiczni dziecka powierzanego do adopcji .....                                     | 26 |    |
| 1.2.3. Rodzina adopcyjna .....                                                                       | 27 |    |
| 1.2.4. Trudności i porażki adopcyjne .....                                                           | 33 |    |
| 1.2.5. Instytucje uczestniczące w adopcji .....                                                      | 37 |    |
| 1.3. Poradniki i pamiętniki .....                                                                    | 40 |    |
| Rozdział II                                                                                          |    |    |
| Problematyka adopcji w badaniach własnych .....                                                      |    | 47 |
| 2.1. Problemy badawcze .....                                                                         | 47 |    |
| 2.2. Przyjęte procedury badawcze .....                                                               | 50 |    |
| 2.3. Charakterystyka grup objętych badaniem .....                                                    | 59 |    |
| Część druga                                                                                          |    |    |
| Instytucjonalne wymiary adopcji                                                                      |    |    |
| Rozdział III                                                                                         |    |    |
| Adopcja w procesie ewolucji – od zaspokajania<br>potrzeb dorosłych do realizacji dobra dziecka ..... |    | 71 |
| 3.1. Tradycje wychowania w domu obcym .....                                                          | 72 |    |
| 3.2. Adopcja realizowana w II Rzeczypospolitej .....                                                 | 76 |    |
| 3.3. Adopcja na tle opieki nad dzieckiem osamotnionym w PRL .....                                    | 83 |    |

## Rozdział IV

## Trendy w opiece zastępczej

## w III Rzeczypospolitej ..... 97

- 4.1. Społeczne, polityczne i kulturalne uwarunkowania opieki nad dzieckiem osamotnionym po zmianie ustroju ..... 98
- 4.2. Etap dyskusji i propagowania rodzinnych form opieki zastępczej ..... 105
- 4.3. Wdrażanie powiatowego systemu pomocy rodzinie ..... 109

## Rozdział V

## Prawny wymiar adopcji w Polsce ..... 115

- 5.1. Możliwości przysposobienia ..... 116
- 5.2. Typy przysposobienia występujące w prawie polskim ..... 120
- 5.3. Adopcja zagraniczna ..... 123

## Rozdział VI

## Stanowisko chrześcijaństwa wobec adopcji ..... 127

- 6.1. Adopcja w Biblii i dokumentach Kościoła katolickiego ..... 127
- 6.2. Adopcja w nauczaniu Jana Pawła II i praktycznych działaniach Kościoła ..... 130
- 6.3. Stanowisko przedstawicieli Kościołów reformowanych wobec dziecka osamotnionego i adopcji ..... 135

## Część trzecia

Obraz adopcji w środkach  
masowego przekazu

## Rozdział VII

## Wizerunki adopcji w czasopiśmie ..... 141

- 7.1. Adopcja na łamach „Gazety Wyborczej” ..... 143
- 7.1.1. Wizerunek dziecka osamotnionego powierzonego do adopcji ..... 144
- 7.1.1.1. Dziecko nieznanego pochodzenia oczekujące na rodziców ..... 146
- 7.1.1.2. Charakterystyka dzieci osamotnionych ..... 147
- 7.1.1.3. Przysposabianie dzieci specjalnej troski ..... 149
- 7.1.1.4. Dzieci przeznaczone do adopcji zagranicznej ..... 150
- 7.1.1.5. Problem dzieci adoptowanych nielegalnie ..... 152
- 7.1.2. Rodzice biologiczni dzieci adoptowanych ..... 154
- 7.1.3. Rodzina adopcyjna ..... 155
- 7.2. Adopcja w czasopiśmiennictwie kobiecym na przykładzie publikacji „Przyjaciółki” ..... 158
- 7.2.1. Dzieci przeznaczone do adopcji ..... 160
- 7.2.2. Rodzice biologiczni ..... 163
- 7.2.3. Kandydaci na rodziców adopcyjnych ..... 164
- 7.2.4. Aspekty wychowawcze adopcji ..... 166



## Rozdział VIII

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| Telewizyjny obraz adopcji ..... | 173 |
|---------------------------------|-----|

|                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.1. Talk-show .....                                                                        | 175 |
| 8.2. Adopcja w serialach dokumentalnych .....                                               | 177 |
| 8.3. Walory i mankamenty prezentacji treści adopcyjnych<br>w programach telewizyjnych ..... | 181 |

## Rozdział IX

|                                             |     |
|---------------------------------------------|-----|
| Filmy fabularne z wątkami adopcyjnymi ..... | 187 |
|---------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                                                     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 9.1. Film <i>Jedwabna opowieść</i> jako przykład ukazujący matkę biologiczną<br>rozważającą decyzję o powierzeniu własnego dziecka do adopcji ..... | 190 |
| 9.2. <i>Biały oleander</i> – obraz skoncentrowany na przeżyciach dziecka<br>pozbawionego rodziny .....                                              | 192 |
| 9.3. <i>Rodzina zastępcza</i> – egzemplifikacja wspólnoty rodzinnej<br>oczekującej na przyjęcie dziecka .....                                       | 194 |

## Rozdział X

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| Adopcja w Internecie ..... | 197 |
|----------------------------|-----|

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 10.1. Instytucje umieszczające na swych stronach internetowych<br>treści adopcyjne ..... | 202 |
| 10.2. Wypowiedzi rodziców biologicznych dzieci powierzonych do adopcji .....             | 203 |
| 10.3. Pytania zainteresowanych adopcją .....                                             | 205 |
| 10.4. „Świadectwa życia” rodziców adopcyjnych .....                                      | 207 |

## Część czwarta

## Społeczne doświadczanie adopcji

## Rozdział XI

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| Obraz adopcji w opinii pracowników ośrodków<br>adopcyjno-opiekuńczych ..... | 215 |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 11.1. Typy kandydatów na rodziców adopcyjnych .....                                               | 215 |
| 11.2. Źródła wiedzy kandydatów o adopcji .....                                                    | 217 |
| 11.3. Charakterystyka kontaktów kandydatów na rodziców<br>z ośrodkiem adopcyjno-opiekuńczym ..... | 219 |
| 11.4. Przyczyny ubiegania się o adopcję .....                                                     | 223 |
| 11.5. Zmiany postaw kandydatów następujące w toku przygotowania<br>do adopcji .....               | 225 |
| 11.6. Przyczyny odrzucenia kandydatów .....                                                       | 227 |
| 11.7. Kategorie rodziców biologicznych .....                                                      | 228 |
| 11.8. Dziecko przeznaczone do adopcji .....                                                       | 229 |
| 11.9. Drogi do sukcesu rodzicielstwa adopcyjnego .....                                            | 232 |

## Rozdział XII

## Niezrealizowane rodzicielstwo adopcyjne

## w świetle korespondencji czytelników „Pani Domu” ..... 241

## 12.1. Akcja adopcyjna jako inspiracja do powstania korespondencji ..... 242

## 12.2. Autorzy listów ..... 244

## 12.3. Identyfikacja celu listu i jego kompozycji ..... 248

## 12.4. Motywacje adopcyjne autorów ..... 249

## 12.5. Skutki korespondencji ..... 255

## Rozdział XIII

## Adopcja w narracjach rodziców ..... 259

## 13.1. Rodzina z małym dzieckiem ..... 260

## 13.2. Rodzina z adoptowaną nastolatką ..... 264

## 13.3. Rodzina z dwojgiem dzieci adoptowanych (nastolatką i kilkulatek) ..... 267

## 13.4. Rodzina z dwojgiem dzieci adoptowanych (nastolatkiem i kilkulatek) ..... 272

## 13.5. Rodzina z trojgiem dzieci adoptowanych ..... 276

## 13.6. Rodzina z dziećmi biologicznymi i dzieckiem przyjętym spoza rodziny ..... 282

## Zakończenie ..... 293

## Wnioski wynikające z badań ..... 293

## Nowe perspektywy badawcze ..... 301

## Literatura cytowana ..... 305

## 1. Teksty źródłowe ..... 305

## 2. Opracowania ..... 314